

Błażej Muzolf

Piotrków Trybunalski. Stare Miasto, ul. Łazienna Mokra - Skwer

Informator Archeologiczny : badania 13, 227-228

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kontynuowano eksplorację wykopu przecinającego północny odcinek umocnień obronnych, rozpoczętego w 1977 r. Uzyskano całkowity przekrój poprzeczny nowożytnej fosy miejskiej o szerokości 12 m, wykutej w XVI wieku w skale, do głębokości 4 m. W fosie natrafiono na wyrobisko górnicze z XVI/XVII wieku. Nie stwierdzono natomiast śladów wzmiankowanego w źródłach wału zewnętrznego. Materiał zabytkowy, znaleziony w fosie, stanowi, obok kości zwierzęcych, prawie wyłącznie ceramika nowożytna.

Badania będą kontynuowane pod warunkiem udostępnienia terenu przez władze miasta.

OTWOCK MAŁY, gm. Karczew
woj. warszawskie

patrz
wczesne średniowiecze

PENZA, gm. Piątница Poduchowna
woj. łomżyńskie
Stanowisko 3

patrz
wczesne średniowiecze

PIANKI, gm. Zbójna
woj. łomżyńskie
Stanowisko I

patrz
neolit

PIOTRKÓW TRYBUNALSKI
Stare Miasto
ul. Łazienna Mokra - Skwer

PP Pracownie Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Łodzi

Badania prowadził mgr Błażej Muzolf. Finansowała Dyrekcja Rozbudowy Miast i Osiedli Wiejskich w Piotrkowie Tryb. Pierwszy sezon badań. Stare Miasto. Materiały z wczesnego i późnego średniowiecza oraz nowożytna.

Badania prowadzone na terenie miasta lokacyjnego Piotrków Trybunalski stanowią część prac związanych z rewaloryzacją Starego Miasta. Pierwszy etap miał na celu ustalenie przebiegu warstw kulturowych w obrębie strefy przymurowej jak i ewentualne odsłonięcie relikwów zabudowy przymurowej.

Wykop zlokalizowano w pobliżu południowej linii murów obronnych na osi N-S.

Po usunięciu około 1 m nawarstwień niwelacyjnych XIX i XX wieku, związanych z krótkotrwałą zabudową przełomu XIX i XX wieku odkryto warstwy XVIII-wieczne wydatowane groszami Stanisława Augusta Poniatowskiego; potwierdziły one dane uzyskane na podstawie planów miasta o istnieniu w tym miejscu niezabudowanego skweru.

Warstwy XVII-wieczne wydатовane około 20-30 monetami Jana Kazimierza /solidy koronne i litewskie/ ujawniły relikty obiektu murowanego kamienno-ceglanego na zaprawie glinianej, oraz bruk ulicy na osi w północnej części wykopu, z zachowanym ściekiem na całej szerokości wykopu. Obiekt murowany wraz z przybudówką drewnianą o wyłożonej kamieniami podłodze uległ zniszczeniu prawdopodobnie w połowie XVII wieku może w związku z walkami doby najazdu szwedzkiego. Warstwy te dostarczyły duże ilości materiału ceramicznego - fragmenty naczyń i kaffi oraz szkła.

Dalsza eksploracja warstw pozwoliła odsłonić fragmenty budynku, jego części piwnicznej z relikdami zachowanego sklepienia beczkowego, wykonanego z cegły przy fundamentach kamiennych, jak i fragmenty pionowych słupów drewnianych, prawdopodobnie z konstrukcji szachukowej ścian. Od wschodu do budynku przylegała drewniana przybudówka wykonana z szerokich dranic, zagłębiona w ziemię, do której prowadziły drewniane schody - drabina z obudowaną szyją wejścia i drzwiami.

Przybudówka ta uległa zniszczeniu w gwałtownym pożarze. Ślady tego pożaru i innych - a było ich kilka w historii miasta - zaobserwowano w stratygrafii warstw. Z obiektu tego wydатовanego wstępnie materiałem ceramicznym na przełom XVI-XVII wieku pochodzi pierwszy egzemplarz w badaniach archeologicznych halabardy prostej tzw. glewii, jak i klinga szabli wraz z okuciami pochwy, oraz szereg innych metali jak zawiasy, haki, gwoździe itd. Pod południową ścianą przybudówki odsłonięto 3 balie, w tym dwie całe.

Profile wykopu pozwoliły stwierdzić, że wymienione obiekty zniszczyły /wkopy fundamentowe/ warstwy późno i wczesno-średniowieczne na przestrzeni około 40 m² ze 108 m² wykopu.

Zdjęcie bruku XVII-wiecznego pozwoliło odsłonić relikty dwu starszych bruków, najniższy datowany fragmentami ceramiki, dużą ilością fragmentów obuwia i skór /śmietnisko pracowni garbarsko-szewskiej? / na XV wiek, a może koniec XIV wieku.

Eksploracja warstw XVI-wiecznych i późnośredniowiecznych pozwoliła zaobserwować kilkakrotne pożary miasta i związane z nimi zniszczenia obiektów w partii przymurnej. Usunięcie warstw późnośredniowiecznych ujawniło warstwę czarnej tłustej ziemi z materiałem wczesno-średniowiecznym. Odsłonięto palenisko wyłożone kamieniami, jamę oraz dwa obiekty typu mieszkalnego, jeden z paleniskiem w narożniku północno-zachodnim.

Materiał ceramiczny z tych obiektów pozwala wydatować jamę na przełom XII-XIII wieku. Z obiektów wydobyto natomiast materiał ceramiczny przemieszany datowany bardzo szeroko od VIII po XIII wiek włącznie.

Badania będą kontynuowane.

POKRZYWNO, gm. Gruta
woj. toruńskie
Stanowisko - Zamek

patrz
wczesne średniowiecze